

Шабельник Тетяна Володимирівна
Shabelnyk Tetiana
д.е.н., професор,
Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця
Tanya.shabelnik17@gmail.com
Тісногуз Єлизавета Анатоліївна
Tisnohuz Yelyzaveta
Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця
Tisnoguzelizaveta@gmail.com

Економетрична модель інвестиційної привабливості підприємства ІТ-сфери

Анотація. У сучасних умовах інвестиційна привабливість підприємства визначає економічний ефект його функціонування та відображає його привабливість для потенційних інвесторів. Проведений аналіз показав, що інвестиційна привабливість підприємств має деякі недоліки, що виникають у зв'язку з сучасними умовами їх функціонування. Для удосконалення оцінки цього фактора була розроблена множинна лінійна економетрична модель, яка базується на основних показниках фінансової діяльності підприємства та їх впливі на рівень інвестиційної привабливості. Результати досліджень показали, що найбільший вплив на інвестиційну привабливість має коефіцієнт рентабельності активів, оскільки він відображає ефективність використання активів підприємства. Описана модель є ефективним інструментом для оцінки інвестиційної привабливості підприємства та прогнозування його показників у довгостроковій перспективі.

Інвестиційна привабливість підприємства впливає на економічний ефект функціонування об'єкта, виходячи з цього, оцінка даного фактора є ключовою у прийнятті рішень з приводу забезпечення сталого функціонування та підвищення ефективності діяльності в довгостроковій перспективі.

Проведений аналіз інвестиційної привабливості підприємств для ІТ-сфери продемонстрував його недосконалість та нечіткість, що пов'язано з функціонуванням підприємств в сучасних умовах.

Базуючись на вищенаведеному матеріалі багатofакторна модель динаміки інвестиційної привабливості підприємств ІТ-сфери є метою даної роботи, через те, що оцінка ефективності діяльності підприємства в сучасному умовах, дозволить виокремити найбільш привабливі для інвесторів зовнішні та внутрішні фактори, тому, відповідно, набуває актуальності аналіз та розробка пропозицій, котрі зможуть передбачити потенційні загрози інвестиційної діяльності, та визначити ряд пропозицій для покращення інвестиційної привабливості. Розрахунки та результат даної роботи в подальшому можна застосовувати для удосконалення інвестиційної привабливості підприємств ІТ-сфери на світовому ринку.

Для побудови моделі було обрано основні показники фінансової діяльності підприємства ІТ-сфери, які мають безпосередній вплив на рівень його інвестиційної привабливості. На цій підставі було розроблено множинну лінійну економетричну модель основних показників інвестиційної привабливості підприємств ІТ-сфери, яка спочатку мала 4 фактори, що впливають на результуючий показник.

Нехай результуюча змінна Y даної моделі приймається за коефіцієнт прибутковості на інвестиції. Вибір залежної змінної пояснюється тим, що він відповідає за загальну оцінку доходності інвестиційного рішення в порівнянні з іншими проектами, тобто становить суму прибутку отриманого в результаті інвестиційної діяльності, тим самим характеризує привабливість до залучення інвесторів.

Факторними незалежними змінними даної моделі виступають: коефіцієнт об'єму продажів, коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт доходу на акцію, коефіцієнт ліквідності. Виходячи з теоретичної основи побудови економетричної моделі та її тестування було проведено дослідження моделі на виконання всіх умов регресійного аналізу.

Проаналізуємо одержані результати проведеного аналізу. Можна зробити висновок про адекватність моделі, таким чином аналіз адекватності представлений: $R = 0,834$ – коефіцієнт множинної кореляції (у випадку простої

лінійної регресії дорівнює модулю коефіцієнта парної кореляції); $R^2 = 0,695$ – коефіцієнт детермінації моделі; Adjusted $R^2 = 0,614$ – скорегований коефіцієнт детермінації на число спостережень і число параметрів моделі; $F(4,15) = 8,562$ – критерій Фішера статистичної значимості моделі.

Отримане значення статистики Фішера порівнюємо з табличним при числу ступенів свободи $k_1 = 4$, $k_2 = 20 - 4 - 1 = 15$, та рівня значущості $\alpha = 0.05$. Отже, табличне значення становить: $F_{tabl} = 2,36$. Так як $8,562 > 2,23$, то приймається гіпотеза про те, що побудована модель є статистично значущою, або інакше кажучи між залежною та факторними змінними існує істотний зв'язок.

Таким чином, базуючись на проведенні розрахунки та аналіз, модель основних показників інвестиційної привабливості підприємств у галузі інформаційних технологій приймає наступний вигляд:

$$\hat{Y} = -5,523 - 0,330X_1 + 2,555X_2 + 0,803X_3 - 5,715X_4$$

Так в ході дослідження було виявлено, що найбільший вплив на інвестиційну привабливість має коефіцієнт рентабельності активів, через те, що демонструє ефективність використання всіх активів підприємства.

Побудована модель найкращим чином описує інвестиційну привабливість підприємства ІТ-сфери, адже обрані показники є результуючими що демонструють ефективність функціонування підприємства, а отже привабливе для інвесторів середовище.

Також на основі побудованої моделі було проведено прогнозування показників, яке є доказом того, що коефіцієнт рентабельності активів має сильний вплив на показник прибутковості на інвестиції, тобто складає інвестиційну привабливість підприємства. Спираючись на проведений аналіз досліджуваної моделі, можна сформулювати пропозиції з приводу покращення інвестиційної привабливості підприємств на міжнародному інвестиційному ринку. Для підвищення інвестиційної привабливості будь-якого підприємства необхідно здійснити ряд заходів, що покращать внутрішні показники діяльності суб'єкта господарювання та зможуть залучити інвесторів для довгострокового періоду.

З метою покращення інвестиційної привабливості, тобто залучення міжнародних інвесторів та приходу активів сформовано план рекомендацій, які дозволять покращити показники впливу на привабливість об'єкта. До рекомендацій, якими передбачено підвищення фінансових результатів діяльності підприємства відноситься: встановлення оптимального значення обсягу виробництва, розширення просування та збуту продукції, впровадження стратегічного партнерства, оптимізація виробничого процесу, прискорення обороту грошових коштів, регулярна та своєчасна оцінка ймовірного збитку, вчасне прийняття рішень з приводу управління потенційно можливими ризиками та їх усунення, розробка нової продукції попиту, активна участь в реалізації експортного потенціалу.

Застосування приведених рекомендацій та заходів покращення фінансових результатів діяльності, вплинуть безпосередньо на інвестиційну привабливість підприємства ІТ-сфери, адже підвищення ефективності функціонування суб'єкта господарювання є провідним індикатором, на показання якого звертають увагу потенційні інвестори для доцільності вкладень фінансових засобів в певне підприємство.

Список використаних джерел

1. Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств //Вісник Одеського національного університету імені П Мечнікова. Т. 24, вип. 4: 49-53. – 2019.
2. Димченко О.В., Тараруєв Ю.О., Аболхасанзад А. Інвестиційна привабливість підприємства як економічне поняття. Проблеми системного підходу в економіці. 2019, Вип. 3 (1). С. 206–214.
3. Найдовська А., Андрієнко Я. Систематизація методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства //Молодий вчений. – 2023. – №. 6 (118). – С. 84-88.
4. Тітова А., Андерс А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. – 2021.